

Rekomendācijas COVID-19 infekcijas profilaksei un kontrolei dzemdību palīdzības stacionārā, ja grūtniece ir inficēta ar COVID-19 vai ir aizdomas par inficēšanos.

Šo rekomendāciju pamatā ir līdz šim pieejamie ierobežotie pierādījumi par COVID-19 vīrusa pārnesanu no mātes bērnam un zināšanas par citiem līdzīgiem vīrusiem, kas izraisa smagas elpošanas slimības. Turpmāk izklāstītā pieeja ir tiktāl aktuāla, kamēr būs pieejami papildus dati, kas mainītu ieteikumus, kā novērst COVID-19 izplatīšanos dzemdību stacionārā.

Pirmsslimnīcas etaps

- Grūtniecēm, kurām ir apstiprināta COVID-19 infekcija vai kuras ir potenciāli inficētas personas, pirms ierašanās slimnīcā par to ir **jāinformē uzņemšanas/ dzemdību nodaļa**, lai iestāde varētu veikt atbilstošus infekcijas kontroles pasākumus (piemēram, novirzīt pacientu pa īsāko ceļu uz izolācijas telpām; personāls varētu sagatavoties pacientes uzņemšanai jau pirms pacienta ierašanās). Ja grūtniece tiek transportēta ar NMPD, informācijas apmaiņu ar dzemdību iestādi nodrošina NMPD personāls.
- Nav pierādījumu par COVID-19 nelabvēlīgu ietekmi uz grūtniecības gaitu. Ņemot vērā imunoloģiskās pārmaiņas grūtniecības laikā, nevar izslēgt slimības smagāku norisi, līdzīgi kā tas ir gripas gadījumā.
- Nav pierādījumu par infekcijas pārneši auglim no inficētas mātes grūtniecības laikā. **Jaundzimušā galvenais inficēšanās ceļš ir gaisa pilieni ar inficētas mātes elpceļu sekrētu vai neievērojot pareizus roku mazgāšanas principus.**

Hospitalizācijas laikā

- Veselības aprūpes iestādē tiks nodrošināti rekomendētie infekcijas kontroles pasākumi hospitalizētajām grūtniecēm/nedēļniecēm, kam ir apstiprināta vai pastāv aizdomas par COVID-19 infekciju.
- Grūtnieces/nedēļnieces, kam pastāv aizdomas par COVID-19 infekciju, ir uzskatāmas par inficētām, kamēr nav saņemti negatīvi laboratoriskie izmeklējumi.
- Nodrošinot aprūpi, dzemdību palīdzības iestāde, pēc iespējas samazinās kontaktpersonu skaitu (aprūpē iesaistīsies pēc iespējas mazāks skaits ārstniecības personu, tiks ierobežoti apmeklētāji, pacienta pārvietošanai tiks izmantoti īsākie ceļi ar mazāko saskarsmes iespēju citām grūtniecēm, nedēļniecēm, jaundzimušajiem).

Jaundzimušais

- Jaundzimušais tiks izolēts no mātes, kurai ir apstiprināta vai pastāv aizdomas par COVID-19 infekciju.

- Nav zināms, vai jaundzimušajiem ar COVID-19 infekciju ir paaugstināts smagu komplikāciju risks. Inficēšanās ceļš jaundzimušajam ir ar slimās mātes elpceļu sekrētu. Nav pierādīti citi inficēšanās ceļi, tajā skaitā ar mātes pienu.
- Par riskiem un priekšrocībām, ko rada mātes īslaicīga atšķiršana no bērna, veselības aprūpes komandai ir jāapspiežas ar māti.
- Zīdāinis, kas dzimis mātei ar apstiprinātu COVID-19 infekciju, uzskatāms par potenciāli inficētu. Jaundzimušā aprūpe tiks veikta atsevišķā, izolētā telpā. Jaundzimušā aprūpē var tikt iesaistīts vesels ģimenes loceklis. Arī veselam jaundzimušā aprūpētājam ir jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi.
- Lēmumu pārtraukt mātes pagaidu nošķiršanu no viņas mazuļa pieņems katrā gadījumā atsevišķi, apspriežoties ar klīnicistiem, infekciju profilakses un kontroles speciālistiem un sabiedrības veselības amatpersonām. Pieņemot lēmumu, tiks ņemts vērā mātes slimības smagums, slimības pazīmes un simptomi, kā arī laboratorisko pārbaužu rezultāti attiecībā uz vīrusu.
- Ja jaundzimušais tomēr kādu apsvērumu dēļ tiks novietots vienā telpā ar māti, kas ir inficēta ar COVID-19, vai kurai ir aizdomas par inficēšanos, telpās tiks īstenoti infekciju kontroles pasākumi, kas samazina COVID-19 nonākšanu līdz jaundzimušajam. Iespējams, tiks izmantot fiziski šķēršļi starp māti un jaundzimušo (piemēram, aizkari, norobežojošas barjeras), lai turētu jaundzimušo ≥ 2 m attālumā no slimās mātes.
- Ja telpā neatradīsies neviens cits vesels pieaugušais, kas varētu rūpēties par jaundzimušo, mātei ir jālieto sejas maska, pirms katras barošanas vai citas ciešas saskares ar savu jaundzimušo rūpīgi jāmazgā rokas.

Krūts zīdīšana

- Nav pierādījumu, ka COVID-19 vīrusi būtu atrasti mātes pienā, tomēr nav arī pierādījumu, ka COVID-19 inficēta māte nevarētu inficēt savu bērnu krūts zīdīšanas laikā.
- Krūts piena nodrošināšana jaundzimušajam ir ļoti svarīga, tā kā tas aizsargā no vairāku slimību attīstības, tāpēc kopumā ir retas situācijas, kad krūts piens jaundzimušajam netiek rekomendēts. Šobrīd nav specifisku rekomendāciju gadījumos, ja māte ir inficēta ar COVID-19. Izņemot tūlītēju pēcdzemdību periodu, piemēram, gripas gadījumā, tiek rekomendēts turpināt jaundzimušā zīdīšanu vai barošanu ar atslauktu mātes pienu, un šīs rekomendācijas varētu attiecināt arī uz COVID-19 infekciju.
- Pagaidu nošķiršanas laikā mātēm, kuras plāno zīdīt bērnu, jāturpina atslaukt piens, lai veicinātu laktāciju, ja iespējams, ar individuālu piena sūkni. Pirms krūts atslaukšanas stingri jāievēro roku higiēna. Pēc katras krūts atslaukšanas piena pumpis ir rūpīgi jāmazgā un

jādezinficē atbilstoši ierīces instrukcijai. Atslaukto pienu potenciāli drīkst dot jaundzimušajam, bet konkrētā situācija ir jāsaskaņo ar medicīniskās aprūpes sniedzējiem.

- Ja māte turpina zīdīt bērnu, pirms barošanas ir jāievēro roku higiēna un mātei jālieto sejas maska.

COVID-19 inficētu grūtnieču/dzemdētāju/jaundzimušo aprūpes kārtība Rīgā

Inficētas grūtnieces neatkarīgi no grūtniecības laika, ja nepieciešama ir stacionēšana COVID-infekcijas ārstēšanai un novērošanai tiek hospitalizētas RAKUS LIC.

Sākoties dzemdību darbībai, atkarībā no infekcijas norises smaguma pakāpes, dzemdētāju nogādā dzemdību nodaļā. Dzemdētājas ar vieglu COVID-19 infekcijas gaitu dzemdību atrisināšanai pārved uz Rīgas Dzemdību namu. Dzemdētājas ar smagu slimības norisi vai COVID-10 infekciju vai ekstraģenitālo patoloģiju, piemēram, sirds un asinsvadu slimību, pārved uz P.Stradiņa Klīnisko universitātes slimnīcu.

Pēc dzemdībām, tiklīdz stāvoklis ir stabils un nepastāv ar dzemdībām saistītu komplikāciju risks, nedēļnieci plānots pārvest uz RAKUS LIC, savukārt jaundzimušo uz Bērnu klīnisko universitātes slimnīcu novērošanai un izmeklēšanai.

Sagatavoja Rīgas Dzemdību nama galvenā ārste prof. Dace Rezeberga
(pamatojoties uz CDC rekomendācijām)